

La Ruleta de les Mates

Normes de La Ruleta de les Mates:

-El show comença a les 0.15.

-Només podran entrar les primeres 35 persones

-Els aspirants poden tenir de 12 a 80 anys.

-Quan se'ls sigui indicat, cada aspirant agafarà un retolador permanent que els oferiran en entrar i escriurà el seu nom complet a un dels 35 espais a la ruleta. Només es pot escriure el nom una vegada i només un aspirant serà elegit. -En girar la Ruleta, sortirà un nom. Aquesta persona té cinc minuts com a màxim per acomiadar-se dels presents. Un cop elegit, no es pot sortir del recinte per a res.

-L'aspirant, passats els màxims cinc minuts, haurà d'avançar fins a situar-se davant d'Evan. Aquest procedirà a executar-lo. En aquell moment, els altres aspirants són lliures de marxar. Si algun aspirant intenta interferir en l'execució, serà igualment executat.

-En acabar l'execució, el cos de l'aspirant executat serà requisat per les presentadores i portat al magatzem.

-El show acaba quan el cadàver és recollit. Els aspirants han de sortir del recinte en aquell moment.

-El recinte romandrà tancat fins al segon dijous del mes següent a les 0.15, on la sessió es repetirà.

-Senyors i senyores! Nens i nenes de totes les edats! Benvinguts a La Ruleta de les Mates, el matemàtic reality show de cada segon dijous de mes a les dotze de la nit! aplaudiments i crits motivats.

Mira tota la gent que ha vingut. Joves, vells, adults... Com diu la Katelyn, "nens i nenes de totes les edats!" Encara que també ens inclouria a nosaltres, és clar. Bé, jo també em considero a vegades un nen, a pesar dels meus vint-i-tants anys. Segur que per a molta gent continuo sent un nen...

Vinga, no facis aquesta cara, tio. Pensava que t'agradaria que et portés aquí. No sents l'adrenalina? A més, jo he estat venint aquí desde fa molt de temps, i encara no m'ha tocat, mira que bé que estic.

Atenció, ja comença! Mira, mira a l'escenari. Aquella és Katelyn. No, la rossa no, la negra. La pàl·lida és sa germana, la Katherine. Desde aquí no es veuen molt bé, la veritat. Jo una vegada estava a primera fila! Les vaig tenir només a uns metres.

Mira, te les descriuré més a fons.

Katelyn és la que està a la dreta, com ja t'he dit. Té la pell d'un color xocolata pura bastant bonic, t'ho dic perquè no pensis que sóc racista ni res, jo no tinc prejudicis! Bé, el cas és que ara estem lluny i no es veu, però té uns ulls com a daurats. Sempre he volgut tenir uns ulls així. La gent és molt pesada amb els ulls blaus, saps? Sempre em diuen "quins ulls més bonics, quin blau tan preciós, m'agradaria tenir els teus ulls..." Al final acaba cansant.

Perdó, em distrec del tema.

Katelyn porta també rastes, i aquestes se veuen a un quilòmetre de distància. Deu ser més fàcil per a rentar-se el cap, però no m'imagino com s'ho deu fer quan té pells.

La seva germana, aquella de l'esquerra de la ruleta, és la Katherine. És molt pàl·lida, i això que gairebé no porta maquillatge. Porta el cabell, ros fosc, molt llarg, deu ser bastant incòmode. Té uns ulls de color, com ho va dir ella un dia? Verd mar? Sí, els ulls color verd mar. Com veus, és una mica més baixeta que la seva germana.

Ja comença! D'acord, millor callo. No em vull perdre res del que diuen! *-Abans de començar, una mica de teoria!*- Aquesta Katherine, amb la seva teoria... He vingut tantes vegades a La Ruleta de les Mates que em sé el seu discurs de memòria. Però, ja que estic, repasso matemàtiques. Uf, les *mates*. A mi mai em van anar bé. Crec que la Júlia, la meva professora, em va aprovar per llàstima. ¿Què dius, que calli?

Vale, perdona. Suposo que parlo molt...

-Un experiment aleatori és aquell que abans de realitzar-lo no es pot predir el resultat que s'obtindrà. Alguns exemples serien llençar un dau, una moneda, i veure'n el resultat.

-O també podria ser- No et fa gràcia la manera en la qual es completa l'una a l'altra? *- Fer girar La Ruleta de les Mates!*

Més aplaudiments. Va, no passarà res, anima aquesta cara i aplaudeix! Així m'agrada. Perdó, ja callo, que continua l'explicació.

-L'espai mostral és el conjunt de tots els resultats possibles d'un experiment aleatori. Se sol designar amb la lletra omega, que ara veiem projectada a la pantalla.- Tots aquests símbols matemàtics estranys, a mi em sonen a xinès. Fins i tot semblen lletres d'aquelles xineses, no trobes?

-Ara, tota la gent del recinte s'aixecarà d'un en un i s'apuntarà a un dels espais de la ruleta!-

-Després, entre tots calcularem les possibilitats de sortir triat!- Quins nervis! Va, t'he dit que no passarà res! Hi ha una possibilitat entre trenta-cinc que et toqui (les meves *mates* arriben just a saber això i poc més), serà divertit!

Ara què vols?

Què dius?

Com que "qui es vol apuntar a un *reality show* per a morir"? A veure, quin tipus de pregunta és aquesta? Per raons evidents, home! Com t'ho explico... M'apunto per a burlar la mort, entens? No sents l'adrenalina corrent-te per les venes? Entrar al recinte de La Ruleta de les Mates sabent que potser no tornaràs a sortir.

Arriscar-se, temptar la sort. No sé com no ho veus. És... electrificant.

Sí, sí, també hi ha gent que juga just *per* a morir. Hi ha de tot: vells artrítics, com aquell que està apuntant-se ara, que volen acabar la vida abans que un atac de cor o vessament cerebral decideixi per ells. Persones molt malaltes, d'aquelles malalties tan estranyes i impronunciables, que volen deixar de sofrir, com la senyora Malone, aquella del cabell lila en cadira de rodes, a tercera fila, la veus? Porta venint ja

diversos mesos. I, és clar, persones que estan malaltes, però per dins. Ja saps el que vull dir, gent en depressió i ansietat i aquestes coses rares, que la seva vida és un infern i, bé, això és l'alternativa a tirar-se desde un edifici o penjar-se d'una biga. Tanmateix, no ens entretinguem! Baixa, que ens apuntarem! Et prometo que no passarà res.

Molt bé, tio. Així m'agrada. Ei, tot el nom, els cognoms incluits! Ara sí! -*Perfecte! Ara que estem tots apuntats, procedim a calcular les possibilitats de sortir triats!*- Visca, la meva part preferida. ¿Què? No, no, era sarcasme. Ja saps que odio les mates.

-*Som 35 persones. Cadascú individualment té una de trenta-cinc possibilitats de sortir triat. Tots teniu les mateixes probabilitats.*

-*Però com que no volem que això sigui avorrit, us plantejem un petit repte!*- Ai mare, els reptes de la Katelyn... Per què fas aquesta cara? No em diguis que no ho sabis. Mare de 10. Perdó, és una broma meva. Molt dolenta, ja ho sé. El meu sentit de l'humor és miserable, sí... ¿Què dius? D'acord, d'acord, tornem al tema. Mira, no està escrit a les normes, però al cap d'uns mesos de La Ruleta de les Mates van pensar que si tothom tenia les mateixes possibilitats, seria molt avorrit. Per tant van proclamar que s'enunciava un enigma matemàtic i es tenien 5 minuts per a resoldre'l. Els que el resolien tenien el privilegi de fer que el seu espai a la ruleta sigui més petit (o més gran). Mira, les línies que separen les 35 àrees de la ruleta no estan pintades. No sé exactament què són, uns eixos mòbils o alguna cosa per l'estil, però es poden moure i fer els espais més grans o més petits. Els enigmes són molt difícils, per això. Bé, així és més emocionant. Atent, que diran l'enigma!

-*Imagina't que condueixes un autobús amb 30 seients. $\frac{2}{5}$ de l'autobús estan ocupats. $\frac{1}{4}$ dels ocupants tenen els ulls de color blau. 14 persones tenen els ulls castanys. $\frac{1}{5}$ tenen els ulls verds. La resta els té grisos. De quin color són els ulls del conductor?*- Mare de 10. Això sí que es difícil. Fraccions. Uf. D'acord. Crec que primer hauríem de calcular les persones que ocupen els seients. Va, ajuda'm a pensar. $\frac{2}{5}$ de 30, serien 4×30 , que donaria... 120, i ara... Què es feia? Ah, sí, ho dividim per 5, no? I dona... 120 entre 5, agafo lo 12, 5 per 2 dona 10, me'n emporto dos... I llavors... Crec que dona 24. Crec. No ho sé. Llavors... $\frac{1}{4}$ de 24. Igual que abans, doncs. 1 per 24, dona 24 dividit per...

-*Temps!*- què? Què? No! Uf, quina decepció... -*Els que hagueu trobat la solució, apunteu-la a un paper amb el vostre nom. Revisarem les solucions i els autors de les quals siguin correctes podran canviar el seu espai a la ruleta!*- Bé, jo passo d'anar. No tinc ni idea. Tu tampoc? Uf, és que aquest és difícil... I mira, ja veuràs que quan diguin la solució semblarà més fàcil. Avui hi ha poca gent que s'ha aixecat a entregar la resposta, com pots veure. Bé, en realitat tampoc passa res, tranquil!

-*Molt bé. Ara enunciarem la resposta!*- segur que quan ho diu ens semblarà el més fàcil del món...- *En aquest enigma no s'havia de fer cap càlcul.*- què? I les fraccions què, eh?- *Si us hi fixeu, al principi de l'enigma diem "Imagineu-vos que conduïu un autobús". Que vosaltres el conduïu. Per tant, el color dels ulls del conductor serà el*

vostre propi color d'ulls.- Ostres! Mare de 10, és cert! Tio, sóc estúpid. Com no ho hem pensat? I mira que era fàcil... Si ja ho he dit jo, semblen més difícils del que són.

-I ara anem a mirar les respostes.- miren les solucions en silenci. Només anuncien les correctes i qui les ha respost. Així els que ho han respost malament no fan el ridícul, encara que serà més per a no perdre temps que per estalviar la vergonya dels participants.

-Molt bé! De dotze persones que han respost, quatre tenien les respostes correctes. Aquests afortunats són: Augusto Testo- aplaudiments de la segona fila, on se situen els adolescents esvalotadors. Mira, deu de ser aquell. Mira com s'aixeca, amb un somriure destenyit i s'aparta el cabell castany ondulat de la cara amb un moviment florit. Avança cap a la ruleta i ara té permís per fer més petit (o més gran) el seu espai a la ruleta. Vaja, ha disminuït l'espai. És adolescent però prudent. Ves per on, fins i tot rima! D'acord, no té gràcia, però m'ha sorprès, ja que normalment els joves esbojarrats (com jo!) solen agrandar l'espai, per a temptar la sort. Avui, en canvi, no tindrà aquesta sort.

-Martha Malone- És ella, la Malone! Ja te l'he assenyalada abans, oi? Pobra, fins i tot necessita ajuda per a arribar a l'escenari. Fixa't en la seva expressió. Fins i tot per sota del discret maquillatge es pot percebre el seu dolor.

-Jimmy Avery- aquest no el conec, crec. Espera que surti a la llum. A veure... No, no el conec. Pel que veig, no sembla patir cap malaltia física, ni és el típic jove que repta la mort, o sigui que em decanto per algú amb algun problema... d'això... mental. A part de que era la que quedava, descartant les altres opcions, també es nota una mica en la manera de caminar, els ulls tristos, les espatlles caigudes. I, naturalment, l'espai amb el seu nom creix.

-I, per últim, però no per això menys important, Eileen Hawthorne.- i una altra jove! Aquesta la conec de vista, de l'*uni*. Crec que fa alguna cosa relacionada en l'art o el cine o el teatre, o alguna cosa així. Avança decidida, amb un somriure misteriós, gairebé com si estigués ficada en un dels personatges d'alguna obra de teatre de les que estudia. I... fa l'espai més gran.

-Bravo! Ara les divisions han canviat. Com veieu, ara les possibilitats han canviat. Teniu uns minuts per a calcular mentalment les probabilitats de sortir triats. Ara no heu d'entregar res, només ho calculeu per a vosaltres, per a tenir una idea.- Jo normalment passo, gràcies. Ja ho he dit com a deu vegades (ho sento) però no som gaire bons companys, les *mates* i jo. Bé, normalment sí que ho calculo, però no amb nombres, així i tot, de manera aproximada, com de, "tinc més possibilitat que Augusto, encara menys que Martha i Jimmy, que tenen més o menys les mateixes. També en tinc menys que l'Eileen, encara que ella té l'espai més petit que els dos anteriors. Les possibilitats de la Martha, en Jimmy, i l'Eileen junts ocupen més o menys un quart de la ruleta. En aquest cas, trec un quart del qual em podria tocar. Em quedaria aproximadament una de vint-i-set possibilitats.

-I ara és el moment que surti l'Evan!- aplaudiments dispersos. Semblen menys motivats que els del principi, oi? No sé com te l'estaràs imaginant. Per a mi, Evan

sempre ha sigut nom de jove atractiu amb el cabell negre. L'Evan ni és jove, ni atractiu, ni té una cabellera fosca. Almenys encara té cabell, hem d'admetre que té mèrit, a la seva edat. Bé, ningú sap quants anys té realment. Però està desde que va

començar tot el show, que deu fer ja cosa de cinquanta anys, i llavors ja era vell. Sembla una història d'aquestes d'ancians bruixots i druides immortals, l'únic que l'Evan existeix de veritat i no va en una escombra barrejant estranyes pocions. Fixa't, ja surt. Observa la seva gavardina negra impecable, el cabell blanquíssim pentinat endarrere, l'elegància amb què es mou... I els seus ulls d'un blanc marfil solcat de petites venes. Sí, Evan és cec. Un ancià de dos mil tres-cents quaranta-sis anys, cec, que ha muntat un reality show matemàtic mortal. Oi que mola? *-I, per fi, girarem la ruleta!* - ai, quins nervis! La teva primera vegada a La Ruleta de les Mates! Ja comença a girar-la, ja comença... Està girant... Continua girant... S'està alentint... Oh, no, s'està parant... Quina emoció... Ara, ara... Ja quasi ha parat... Ja. Ja ha parat! Ara estan anunciant el nom...

Què?

Ja l'han dit, no? El que han dit era el nom que ha sortit? Potser és un error, però... Potser hi ha algú altre amb aquell nom, però no crec... Com pot ser? Per favor, no. Només tenies una possibilitat entre trenta-cinc! Com pot ser? Per què t'ha hagut de tocar? Oh, no, t'hauria d'haver fet cas. No és just! Jo no ho sabia, era una de trenta-cinc!

-Comencen els teus cinc minuts. - No, *perfa*... Ho sento molt... Perdona'm, per favor. Jo no... Jo mai havia pensat... Quin fàstic, tio! Mai t'hauria d'haver portat... Em perdones? Per favor... D'acord, gràcies, de veritat. Mai t'oblidaré, d'acord? T'ho prometo, de debò.

-S'han acabat els teus cinc minuts. - Adéu... No t'enfadis amb mi, d'acord? Mm, i, ehh... Ara has de baixar i posar-te dret davant d'Evan, que et... d'això... matarà, però serà ràpid, no et preocupis.

Adéu! No t'oblidaré!! Adéu...

I jo, per la meva part, continuaré assistint a La Ruleta de les Mates. Tothom ho sap, els bons costums no s'han d'abandonar.

FI